

Upprättad:

20-12-10

Rektor: Lena Jannesson Hagman

Tele: 0522-69 81 53

Mail: lena.jannessonhagman@uddevalla.se

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

**Uddevalla Vuxenutbildning
RO4**

Gäller verksamhetsår 2020-2021

**Utöver detta dokument sker löpande dokumentation av enhetens arbete för
att motverka diskriminering.**

Innehållsförteckning

Plan mot diskriminering och kränkande behandling	1
1. Inledning	4
2. Värdegrund	5
2.1 Beskrivning av verksamhetens värdegrund:	5
3. Beskrivning av enhetens specifika förutsättningar för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling	5
3.1 Så här beskrivs enhetens olika verksamheter	5
4. Beskrivning av hur framtagande, samverkan, spridning, utvärdering m.m. av plan mot diskriminering och kränkande behandling samt dokumentationen av arbetet mot diskriminering sker	6
4.1 Tidplan – beskrivning av åtgärder under året	6
4.2 Beskrivning av elevernas medverkan vid upprättande av planen och dokumentationen av arbetet mot diskriminering	6
4.3 Beskrivning av personalens medverkan vid upprättande av planen och dokumentationen av arbetet mot diskriminering	6
4.4 Åtgärder för att planen och dokumentationen av arbetet mot diskriminering ska bli känd i verksamheten (elever/personal/vikarier/VFU-studenter m.m.)	6
4.5 Ej aktuell för RO 4	7
4.6 Beskrivning av hur uppföljning, utvärdering, dokumentation och sammanställning av enhetens arbete i enlighet med planen och dokumentationen av arbetet mot diskriminering sker	7
5. Förebyggande och främjande åtgärder – vad innebär det?	7
5.1 Att förebygga risken för kränkningar, diskriminering och trakasserier och främja elevers lika rättigheter och möjligheter samt att arbeta främjande – så här arbetar verksamheten övergripande	7
5.1.1 Så här medverkar elever/personal i det förebyggande och främjande arbetet:	7
5.2 Undersöka risker - kartläggning	8
5.2.1 Vid kartläggningen/undersökningen av verksamheten har följande framkommit:	9
5.3 Verksamhetens analys utifrån kartläggningen/undersökningen	9
5.4 Åtgärder (diskriminering och trakasserier) och mål (kränkningar)	9
5.5. Utvärdera och följa upp	10
5.6 Åtgärder för att motverka trakasserier och sexuella trakasserier (diskrimineringslagen)	10
5.7 Åtgärder/aktiviteter för att motverka kränkande behandling (6 kap skollagen)	15
5.7.1 Utvärdering av FÖREGÅENDE LÄSÅRS mål och åtgärder/aktiviteter	16
5.7.2 Mål och åtgärder/aktiviteter INNEVARANDE läsår	16
6. Riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.	18
6.1 Förhållningssätt	18
6.2 Syfte	18
6.3 Vad menas med trakasserier och sexuella trakasserier?	18
6.4 Förebyggande åtgärder	18
6.5 Ansvar	18
7. Upptäcka, anmäla, utreda, vidta åtgärder och följa upp	20
7.1 Dessa rutiner har enheten för att upptäcka kränkningar, diskriminering och trakasserier	20
OBS!! Följande utgångspunkt gäller alltid:	20
OBS!! Följande utgångspunkt gäller alltid:	20
7.2 Dessa rutiner har enheten för att anmäla	20

7.2.1 Vad gör jag som elev om jag upplever/upptäcker diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och vill anmäla det?	20
7.2.2 Vad gör jag som elev eller anhörig om jag upplever/upptäcker diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och vill anmäla det?	21
7.2.3 Så här anmäler personalen kränkning/diskriminering till rektor	21
7.2.4 Så här anmäler rektor utredning om kränkning/diskriminering till huvudmannen	21
7.3 Dessa rutiner har verksamheten för att utreda	21
7.4 Åtgärda och sätta stopp för kränkningarna och trakasserierna (när de inträffat)	21
7.4.1 Så här arbetar enheten med att bedöma vilka åtgärder som behövs:	22
7.4.2 Så här arbetar enheten med dokumentation av åtgärderna:	22
7.4.3 Så här arbetar enheten med uppföljning av åtgärderna:	23
7.4.4 Så här arbetar enheten med utvärdering av åtgärderna:	23
8. Klagomålshantering samt tillsyn över att bestämmelserna följs	23

1. Inledning

6 kapitlet i skollagen har till syfte att skydda barn och elever mot kränkningar av deras värdighet. Diskrimineringslagen ska skydda mot att någon missgynnas eller kränks utifrån diskrimineringsgrunderna. **Diskriminering och kränkande behandling är förbjudet.** Förbuden är avsedda att motverka konkreta handlingar i individuella fall. Kränkningar kan förekomma i form av diskriminering, trakasserier eller genom kränkande behandling.

Verksamheterna måste bedriva ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter samt att förebygga och förhindra att kränkande behandling sker. Detta arbete dokumenteras i plan mot kränkande behandling.

Utbildningsanordnaren har en skyldighet att jobba med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Med aktiva åtgärder menas ett förebyggande och främjande arbete

Aktiva åtgärder ska verka pådrivande och mana till ökade ansträngningar för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter på en mer generell och strukturell nivå. I diskrimineringslagen finns krav på att utbildningsanordnaren varje år skriftligen ska dokumentera arbete med aktiva åtgärder, åtgärder som vidtas och planeras, ange riktlinjer och rutiner samt redovisa hur samverkans skyldigheten fullgörs.

Om det trots allt inträffar händelser som uppfattas som kränkningar har verksamheterna en skyldighet att utreda och vidta åtgärder för att förhindra att det upprepas.

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. I detta dokument redogörs för hur enheten arbetar både med att främja elevers lika rättigheter och möjligheter samt att förebygga och förhindra att trakasserier och kränkande behandling sker.

Detta dokument ska revideras och upprättas på nytt varje år. Ansvarig för att detta genomförs är rektor. Arbetet kring att motverka diskriminering ska dessutom dokumenteras löpande.

2. Värdegrund

2.1 Beskrivning av verksamhetens värdegrund:

Vuxenutbildningens värdegrund

Verksamheten ska utformas på ett sätt som främjar goda relationer och god arbetsmiljö, för såväl elever som personal. Vi visar alla varandra omtanke och hänsyn och skapar på så vis en god stämning.

Alla har rätt att bli behandlade med respekt och värdighet och känna sig trygga och välkomna, vilket är ett tankesätt och inställning som skall präglade vuxenutbildningens verksamhet. Det gäller i det dagliga, såväl som det långsiktiga arbetet på vuxenutbildningen.

Rektorsområdet RO4 har förändrats under året och uppföljningen under 5.7.1 är därför baserad på tidigare utbildningar inom rektorsområdet.

Mål

Nolltolerans gäller på vuxenutbildningen mot alla former av trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling.

Ett systematiskt arbete för att främja och förebygga arbete mot trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling pågår på vuxenutbildningen.

Uppstår eller vi får kännedom om icke acceptabla handlingar och attityder, trots det förebyggande arbetet, är det vuxenutbildningens skyldighet att se till att de upphör. För det arbetet finns väl utarbetade och välkända rutiner.

3. Beskrivning av enhetens specifika förutsättningar för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

3.1 Så här beskrivs enhetens olika verksamheter

Rektorsområde 4 består av ca 400 elever som läser:

Svenska för invandrare (sfi), studieväg 2 med undervisning dag- och kvällstid.	300 elever
--	------------

Fyra yrkesutbildningar:

● Yrkesförare godstransporter (lastbil)	55 elever
● Yrkesförare persontrafik (buss)	24 elever

- Servicepersonal förskolan mot kommunal arbetsgivare 20 elever
- Servicepersonal förskolan mot privata aktörer 20 elever

Utbildningen bedrivs i I17:s lokaler men fjärr- och distansundervisning förekommer.

4. Beskrivning av hur framtagande, samverkan, spridning, utvärdering m.m. av plan mot diskriminering och kränkande behandling samt dokumentationen av arbetet mot diskriminering sker

4.1 Tidplan – beskrivning av åtgärder under året

VUX har fattat beslut om att värdegrundsarbete ska genomsyra alla kurser och utbildningar i samband med kursstart i augusti och i januari får alla elever en genomgång av RO 4:s Plan mot diskriminering och kränkande behandling samt information om Vuxenutbildningens rutiner om de själva blir diskriminerade eller kränkta. I enlighet med Vuxenutbildningens årshjul för arbetet med Hållbar utveckling lyfts värdegrundsfrågor in i samtliga utbildningar där lärare och elever kontinuerligt arbetar med värdegrundsfrågor. Under de gemensamma värdegrundsperioderna är det bestämt att ett rektorsområde skall ansvara och erbjuda övriga rektorsområde en aktivitet på ett tema som andra på vuxenutbildningen kan involveras på något sätt. Det kan vara en utställning, föreläsning eller en utställning.

4.2 Beskrivning av elevernas medverkan vid upprättande av planen och dokumentationen av arbetet mot diskriminering

Eleverna är delaktiga genom dialog vid uppföljningen av resultat och åtgärder utifrån elev enkäterna samt vid den efterföljande analysen av planen. Analysen leder sedan till en revidering och att nya mål sätts upp. Vi genomför också elevenkäter, brukarundersökningar, mentorssamtal, klassråd, elevråd och dialoggrupper för att inkludera våra elever i arbetet med planen. Genom dessa verktyg kan elevernas tankar och åsikter fångas upp och ett tankeutbyte ske.

4.3 Beskrivning av personalens medverkan vid upprättande av planen och dokumentationen av arbetet mot diskriminering

I arbetslagen och på kursmöten vilket mycket av vår verksamhet snurrar och det är där som diskussioner kring upplägg, revideringar och genomförande av planen genomförs. Genom att arbeta med värdegrundsfrågor direkt med eleverna fångar lärarna också upp elevernas tankar och åsikter som sedan blir en del i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Samtal och diskussion förs också på APT samt på K-dagar.

4.4 Åtgärder för att planen och dokumentationen av arbetet mot diskriminering ska bli känd i verksamheten (elever/personal/vikarier/VFU-studenter m.m.)

Planen finns tillgänglig på vuxenutbildningens hemsida och förevisas där för samtliga elever vår och höst. Eleverna informeras i samband med att de startar sin utbildning om planen och skolans rutiner. Planen diskuteras också på medarbetar- och mentorssamtalen samt finns tillgänglig i Classroom.

Våra vikarier/VFU-studenter blir uppdaterade angående vårt värdegrundsarbete i våra fadder rutiner.

4.5 Åtgärder för att planen och dokumentationen av arbetet mot diskriminering ska bli kända hos vårdnadshavare

Eftersom våra elever är 20 år och uppåt så gäller det inte oss.

4.6 Beskrivning av hur uppföljning, utvärdering, dokumentation och sammanställning av enhetens arbete i enlighet med planen och dokumentationen av arbetet mot diskriminering sker

Uppföljning och utvärdering sker dels vid elevenkäter som görs utifrån diskrimineringsgrunderna, dels genom kursutvärderingar och genom utvärderingar av de brukarundersökningar som görs 2 ggr/år men också genom klassråd som genomförs 4 ggr/år. Två gånger på våren/hösten hålls elevrådsmöten där uppföljning och utvärdering sker. Utöver det läser elever och studenter igenom dokumenten, diskuterar och kommer med förslag på ändringar. Varje år i maj utvärderas planen skriftlig inom respektive arbetslag enligt modellen utvärdering, analys och förslag till åtgärder. Utifrån de genomgångarna skapas nya planer för nästkommande år. Trygghet och studiero utvärderas enligt modellen för systematiskt kvalitetsarbete och följs upp varje tertiäl med resultat, analys och nya åtgärder. Återkommande samtal i arbetslagen, kursplaneringar och på kursmöte om hur man förebygger och förhindrar diskriminering och kränkningar.

5. Förebyggande och främjande åtgärder – vad innebär det?

Förebyggande arbete: Med detta menas ett arbete för att minimera risker för kränkningar, diskriminering och trakasserier och utgår från identifierade riskfaktorer.

Främjande arbete: Med detta menas ett arbete för att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling, lika rättigheter och möjligheter. Arbetet behöver inte utgå från identifierade problem utan den utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter.

Både förebyggande och främjande arbete sker i form av aktiva åtgärder.

5.1 Att förebygga risken för kränkningar, diskriminering och trakasserier och främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter samt att arbeta främjande – så här arbetar verksamheten övergripande

Vi arbetar med gruppsammanhållning och att skapa ett positivt arbetsklimat där alla skall våga delta. Människovärdet och värdegrund ligger som grund i samtliga ämnen inom många av våra utbildningar och frågorna diskuteras därför kontinuerlig. Inom andra områden arbetar man medvetet med olika typer av gruppkonstellationer, samarbetsövningar, lära känna- och värderingsövningar. Två ggr/år genomförs brukarundersökning på hela vuxenutbildningen där elevernas känsla av trygghet och studiero mäts inom respektive rektorsområde.

5.1.1 Så här medverkar elever/personal i det förebyggande och främjande arbetet:

Under utbildningstiden skapas dialog kring skolans värdegrund och arbetet mot kränkande behandling kontinuerligt i våra elevgrupper. Eleverna deltar aktivt vid skapande av trivsel- och klassregler. Eleverna har klassråd i respektive grupp med sin mentor efter en dagordning

med punkter som är relevanta utifrån olika saker som har hänt i verksamheten eller utifrån diskussioner. Sedan går två elevrådsrepresentanter på elevråd med rektor och en lärarrepresentant två gånger/höst och vår. Protokoll skrivs och finns tillgängligt i en mapp så elever och lärare kan göra uppföljningar i grupperna efter mötet. Ett årshjul har tagits fram för det främjande och förebyggande arbetet. Varje rektorsområde ansvarar för att planera och genomföra aktiviteter för all personal och alla elever kring vårt värdegrundsarbete. Ett årshjul har tagits fram för det främjande och förebyggande arbetet.

5.2 Undersöka risker - kartläggning

Vi kartlägger och undersöker risker genom elevenkäter, brukarundersökningar och mentorssamtal. Genom dessa verktyg kan elevernas tankar och åsikter fångas upp. Personal är uppmärksam på negativa kommentarer eller attityd till/om elever/personal.

Den här kartläggningen/modellen är ny och kommer att användas september 2020:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdPdmPF6RlUcn2G5bZHsIU-DPpr1PjEz_V4k-fLskZM8p3XWg/viewform?vc=0&c=0&w=1

En kartläggning bland sfi eleverna visar följande utsatta platser på Vuxenutbildningen:

- Toaletter
- Café Måsen
- Pentry
- Reception
- Bibliotek
- Rök Paviljongen
- Utanför entréerna
- Studiebesök
- Praktiska aktiviteter
- Grupparbeten/övningar
- Klassrummet
- Korridoren på rasterna
- Studiecetrum

En kartläggning bland yrkesutbildningarna visar följande utsatta platser:

Yrkesförare godstransporter lastbil och buss

- Under övningskörning
- Olika praktiska moment
- APL

Svets

- I svetsbåsen
- Olika praktiska moment
- APL

Servicepersonal Förskolan

- Olika praktiska moment

- APL

Särskild riskbild vid enheten

Genom att det pratas många språk bland elever speciellt på Sfi, försvåras uppgiften för personal att upptäcka diskriminerande och kränkande behandling.

5.2.1 Vid kartläggningen/undersökningen av verksamheten har följande framkommit:

I senaste kartläggningen skickades en enkät ut till samtliga elever i rektorsområdet och låg ute under vecka 42, 2020. Enkäten visar på att övervägande andel elever inte har känt sig kränkta eller blivit diskriminerade i någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Det framkom att 47% av eleverna på sfi inte skulle våga anmäla en bevitnad en kränkning. På yrkesutbildningarna är det däremot endast 2% av eleverna som inte skulle våga göra en anmälan. Det som framkommit är att en person menar sig blivit kränkt och en diskriminerad enligt nedanstående och som ligger till grund för våra mål och åtgärden under 5.7.2. Det är flera platser som våra elever känner sig otrygga på både inom sfi och yrkesutbildningar. Utifrån våra utvärderingar och i samtal med eleverna ser vi att våra elever trivs väldigt bra och att det inte förekommit några anmälningar under året.

5.3 Verksamhetens analys utifrån kartläggningen/undersökningen

Vi har högst resultat i trygghet och trivsel på brukarundersökningen vilket visar att vi lyckats med vårt värdegrundsarbete med att få ett positivt klassrumsklimat där alla känner sig välkomna. Studiero är det resultat som är lägst och kan bero på den distansundervisning som vi tvingats genomföra på grund av Covid-19.

Anledningen till vårt fina resultat är det pedagogiska ledarskapet där alla lärare inom RO 4 arbetar utifrån samma förhållningsregler med våra "Trivselregler" som ger trygghet och studiero.

Våra fadder rutiner och få nyanställningar ger en stabil personalgrupp som arbetar mot samma mål skapar en trygg organisation. En VI-känsla runt våra elever och medvetet lagt schema där olika lärare arbetar i olika grupper för att elever eller personal ska känna sig bekväma och inte vara utsatt med endast en elevgrupp och elever inte bara undervisas av en lärare. Att vi låter vår plan vara ett levande arbete under året på våra APT och andra möten gör att vi lyckas med vårt arbete att trygga våra elever. Även personalens ständiga uppmärksamhet och lyhördhet vid mentorssamtal, grupparbete och redovisningar påverkar vårt fina resultat.

5.4 Åtgärder (diskriminering och trakasserier) och mål (kränkningar)

Vi diskuterar och samtalar i olika forum och på olika sätt med våra elever. Hur det görs och frekvensen varierar beroende på utbildning. Vi har tagit fram en förenklad plan med diskrimineringsgrunderna för våra sfi-elever där språket kan vara en osäkerhetsfaktor när elever inte känner sig trygga. Även arbetat fram gemensamma trivselregler på skolnivå som går igenom med våra elevgrupper och tydliggörs. Tillsammans med eleverna tas lokala trivselregler för elevgruppen fram. Våra studiehandledare förklarar även på modersmål för sfi -eleverna.

Utifrån våra utvärderingar och i samtal med eleverna ser vi att våra elever trivs väldigt bra och att det inte förekommit några anmälningar under året.

5.5. Utvärdera och följa upp

Planen och samtliga åtgärder följs upp och analyseras 1ggr år i maj/juni. Utifrån den gjorda analysen sätts nya mål.

5.6 Åtgärder för att motverka trakasserier och sexuella trakasserier (diskrimineringslagen) och kränkande behandling (6 kap skollagen)

Gemensamma insatser RO4

Innehåll/beskrivning av åtgärd	Uppföljning	Utvärdering	Ansvarig	Slutsatser/sammanfattande redogörelse
Vi går igenom skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling med alla elevgrupper vid uppstart på höst och vår. Vi visar alla elever planens innehåll, var de hittar planen och hur eleverna anmäler kränkning eller diskriminering	Enkäter utifrån diskrimineringsgrunder. Vid individuella samtal	Resultatet av enkäter diskuteras och analyseras i arbetslaget. Eventuella problem fångas upp i samtal med elever och analyseras i arbetslaget.	Rektor och Arbetslag	Vi arbetar för att alla elever på skolan känner till skolans rutiner kring arbetet mot diskriminering och kränkningar. Det blir också tydligt för alla elever att skolan arbetar aktivt mot diskriminering och kränkningar genom att vi pratar om detta med alla grupper.
Eleverna besvarar elevenkäter om "Trygghet och studiero" och om "Skolans arbete mot diskriminerande och kränkande behandling 2 gånger om året	Resultaten analyseras i arbetslagen Resultaten och åtgärderna återkopplas till eleverna	Åtgärderna utvärderas i arbetslagen samt med eleverna	Rektor och arbetslag	Arbetet är en ständig pågående process som följs upp med enkäter. Arbetslagen arbetar fram konkreta förbättringsförslag som de sedan implementerar
Individuella kartläggningssamtal	Det som lyfts av eleverna i samtalen		Lärare	Genom att sätta fokus på Trygghet

<p>hålls med varje elev vid utbildningsstart. Kontinuerligt hålls sedan individuella mentorssamtal med eleverna där trygghet och studiero är en återkommande punkt</p> <p>De gemensamma trivselreglerna utvecklas tillsammans med eleverna</p>	<p>analyseras i arbetslagen</p> <p>Åtgärder vidtas vid behov</p> <p>Tillsammans med elevgrupperna Observation i klassrum</p>	<p>Genom dialog i arbetslaget och med eleverna</p> <p>Genom dialog i arbetslag och med elever</p>	<p>Lärare och elever</p>	<p>och studiero från start visar vi att det är viktigt på Vuxenutbildningen. Genom att kontinuerligt samtala med eleverna om detta uppmuntras elever att berätta om de upplever några problem</p> <p>Gemensamma och genomarbetade regler främjar ett gott klassrumsklimat Genom att lägga till elevernas egna regler till skolans trivselregler skapas ökad förståelse, ett gemensamt ramverk och ett gemensamt förhållningssätt</p>
<p>I det kontinuerliga SKA-arbetet utefter GHU:s årshjul arbetar hela skolan vår och höst med värdegrund i alla elevgrupper</p>	<p>Enkät ger åtgärder för respektive arbetslag.</p> <p>Resultaten och åtgärderna återkopplas till eleverna</p>	<p>Åtgärderna utvärderas i arbetslagen samt med eleverna</p>	<p>Lärare och elever</p>	<p>Hela Vuxenutbildningens värdegrund lyfts upp och arenor för samtal skapas mellan lärare-elever och mellan elever-elever</p>
<p>Elevråd hålls med representanter från varje utbildning</p>	<p>Tillsammans med eleverna i de olika klasserna</p>	<p>Elevförslag bearbetas av arbetslagen</p>	<p>Rektor Lärare Elever</p>	<p>Genom elevråd deltar eleverna i skolans demokratiarbete och kan föra fram sina</p>

				åsikter och idéer om Vuxenutbildningen
--	--	--	--	--

Sfi

Innehåll/beskrivning av åtgärd	Uppföljning	Utvärdering	Ansvarig	Slutsatser/sammanfattande redogörelse
<p>Värdegrundsvecka:</p> <p>Vi har tittat på filmer som handlar om värdegrunden och arbetat i grupper.</p> <p>Arbetat med Diskrimineringsgrunderna i Padlet</p>	<p>Vi har diskuterat svaren från enkäten med eleverna</p> <p>Eleverna har tagit del av varandras synpunkter och diskuterat i grupp om vad som skrivits</p>	<p>I den sammanfattande diskussion framkom många bra synpunkter.</p> <p>Eleverna har i diskussioner vidgat sina tankar och åsikter.</p>	<p>Lärare</p> <p>Lärare</p>	<p>Dokumentet måste förenklas så att eleverna förstår vad de svarar på och att använda mindre värdeladdade ord. Typ: ANMÅLA = Polisen.</p> <p>Det mångkulturella elevunderlaget gör att vi måste diskutera vidare.</p>
Gå igenom och arbeta med den förenklade planen om de sju diskrimineringsgrunderna vid kursstart	Eleverna har tagit del av varandras synpunkter i en padlet och diskuterat i grupp om vad som skrivits	Kontinuerligt i arbetslaget	Lärare/arbetslaget	En ökad medvetenhet och trygghet hos eleverna.
Temaveckor som planeras ihop med eleverna	Aktuella ämnen tas upp	Viktigt att fånga olika frågeställningar	Lärare	Viktigt att vi arbetar med flexibilitet och tar upp aktuella ämnen
Mentorssamtal	Eleverna erbjuds individuellt mentorssamtal. Där elever får möjlighet att tala i enskilt med lärare.	Vi utvärderar samtalen och vidtar omedelbara åtgärder om det behövs	Lärare/ rektor	Med regelbundna samtal kan vi i tidigt skede identifiera eventuella problem och angripa detta snarast möjligt.

Yrkesförare godstransporter lastbil

Innehåll/beskrivning av åtgärd	Uppföljning	Utvärdering	Ansvarig	Slutsatser/sammanfattande redogörelse
Värdegrundsvecka: Vi har tittat på filmer som handlar och värdegrunden samt arbetat i grupper.	Vi har diskuterat svaren från enkäten med eleverna	I den sammanfattande diskussion framkom många bra synpunkter.	Lärare	Dokumenten måste förenklas så att eleverna förstår vad de svarar på och att använda mindre värdeladdade ord. Typ: ANMÄLA = Polisen.
Team-skapande aktiviteter i början på utbildningen.	Ifall vissa elever har svårt att samarbeta byter vi grupper	Vid mentorssamtal	Lärare	Ifall vissa elever inte fungerar ihop ändrar vi så det blir trygghet och studiero
Gå igenom och arbeta med den förenklade planen om de sju diskrimineringsgrunderna vid kursstart	Eleverna har tagit del av varandras synpunkter i en padlet och diskuterat i grupp om vad som skrivits	Eleverna har i diskussioner vidgat sina tankar och åsikter.	Lärare	Genom bilderna förstår eleverna lättare budskapet och kan föra diskussioner.
Mentorssamtal	Eleverna erbjuds individuellt mentorssamtal. Där elever får möjlighet att tala i enskilt med lärare.	Vi utvärderar samtalen och vidtar omedelbara åtgärder om det behövs	Lärare/ rektor	Med regelbundna samtal kan vi i tidigt skede identifiera eventuella problem och angripa detta snarast möjligt.
Inför APL erbjuds handledarutbildning för att tydliggöra värdegrundsfrågor för handledare.	Uppföljningssamtal med eleverna varje vecka.	Vi utvärderar samtalen med eleverna och vidtar omedelbara åtgärder om det behövs	Lärare/ rektor	Vi säkerställer att våra elever får ett professionellt bemötande på sin arbetsplats

Yrkesförare persontransporter buss

Innehåll/beskrivning av åtgärd	Uppföljning	Utvärdering	Ansvarig	Slutsatser/sammanfattande redogörelse
--------------------------------	-------------	-------------	----------	---------------------------------------

Värdegrundsvecka Värdegrundsvecka: Vi har tittat på filmer som handlar och värdegrunden samt arbetat i grupper.	Vi har diskuterat svaren från enkäten med eleverna	I den sammanfattande diskussion framkom många bra synpunkter.	Lärare	Dokumentet måste förenklas så att eleverna förstår vad de svarar på och att använda mindre värdeladdade ord. Typ: ANMÅLA = Polisen.
Team-skapande aktiviteter i början på utbildningen.	Ifall vissa elever har svårt att samarbeta byter vi grupper	Vid mentorssamtal	Lärare	Ifall vissa elever inte fungerar ihop ändrar vi så det blir trygghet och studiero
Mentorssamtal	Eleverna erbjuds individuellt mentorssamtal. Där elever får möjlighet att tala i enskilt med lärare.	Vi utvärderar samtalen och vidtar omedelbara åtgärder om det behövs	Lärare/ rektor	Med regelbundna samtal kan vi i tidigt skede identifiera eventuella problem och angripa detta snarast möjligt.
Inför APL erbjuds handledarutbildning för att tydliggöra värdegrundsfrågor för handledare.	Uppföljningssamtal med eleverna varje vecka.	Vi utvärderar samtalen med eleverna och vidtar omedelbara åtgärder om det behövs	Lärare/ rektor	Vi säkerhetsställer att våra elever får ett professionellt bemötande på sin arbetsplats

Servicepersonal förskolan

Innehåll/beskrivning av åtgärd	Uppföljning	Utvärdering	Ansvarig	Slutsatser/ sammanfattande redogörelse
Värdegrundsvecka: Vi har tittat på filmer som handlar och värdegrunden samt arbetat i grupper.	Vi har diskuterat svaren från enkäten med eleverna	I den sammanfattande diskussion framkom många bra synpunkter.	Lärare	Dokumentet måste förenklas så att eleverna förstår vad de svarar på och att använda mindre värdeladdade ord. Typ: ANMÅLA = Polisen.
Gå igenom och arbeta med den förenklade planen om de sju diskrimineringsgrunderna vid kursstart	Eleverna har tagit del av varandras synpunkter i en padlet och diskuterat i grupp om vad som skrivits	Eleverna har i diskussioner vidgat sina tankar och åsikter	Lärare	Genom bilderna förstår eleverna lättare budskapet och kan föra diskussioner, men det mångkulturella elevunderlaget gör

				att vi måste diskutera vidare.
Mentorssamtal	Eleverna erbjuds individuellt mentorssamtal. Där elever får möjlighet att tala i enskilt med lärare.	Vi utvärderar samtalen och vidtar omedelbara åtgärder om det behövs	Lärare/ rektor	Med regelbundna samtal kan vi i tidigt skede identifiera eventuella problem och angripa detta snarast möjligt.
Inför APL erbjuds handledarutbildning för att tydliggöra värdegrundsfrågor för handledare	Uppföljningssamtal med eleverna varje vecka.	Vi utvärderar samtalen med eleverna och vidtar omedelbara åtgärder om det behövs	Lärare/ rektor	Vi säkerställer att våra elever får ett professionellt bemötande på sin arbetsplats

5.7 Åtgärder/aktiviteter för att motverka kränkande behandling (6 kap skollagen)

Exempel på genomförda aktiviteter under året:

- ★ Gemensamt formulerat tydliga ordningsregler
- ★ Samtal kring respekt för varandra och god ton oavsett åsikter
- ★ Det talas bara svenska på lektioner
- ★ Tydliga strukturer i klassrummet
- ★ Eventuella individuella samtal för att öka insikten om det egna beteendet
- ★ Eleverna är delaktiga i att skapa klassrumsregler
- ★ Skapar tydliga instruktioner om bland annat deadlines
- ★ Diskuterar regler kring omklädnings, rökning och om att passa tider
- ★ Trycker på vikten av att höra av sig vid sen ankomst
- ★ Tydliga regler för mobiltelefoner
- ★ Diskussioner kring hur man smidigast ansluter när man är sen
- ★ Påminner om detta i samband med att uppföljning av ordningsreglerna
- ★ Alla nya grupper informeras
- ★ Rutiner för pentryn, bibliotek, reception
- ★ Besökt Studiecetrum
- ★ Haft besök av lärare från SC (studiecetrum)
- ★ Uppmanar eleverna att gå till SC när de har självstudier
- ★ Genomgående tema under utbildningen
- ★ Diskuterar HBTQ, genusperspektiv och mångfald
- ★ Diskussionerna sker kontinuerligt
- ★ Extra mycket inför APL
- ★ Information från arbetslivet/föreningslivet

5.7.1 Utvärdering av FÖREGÅENDE LÄSÅRS mål och åtgärder/aktiviteter sfi

Mål	Åtgärd/ aktivitet	Har genomförts / Har inte genomförts (ange orsak)	Utvärdering Har målet uppnåtts?	Om målet ej nåtts - kvarstår behovet ? Beskriv i så fall kommande åtgärder/ aktiviteter	Om åtgärden/ aktiviteten ej genomförts – finns behov att genomföra den kommande läsår?
Alla ska känna sig trygga	Exempel på aktiviteter (se nedan)				
Alla elever ska känna till planen mot diskriminering och kränkande behandling.	En förenklad likabehandlingsplan görs. Planen finns på olika språk. Den finns på skolans hemsida.				
Alla ska känna till vem de ska kontakta ifall man blir utsatt	Tydliggöra processen genom att påtala att man inte anmäler till polisen				
Arbeta aktivt för att göra utsatta platser säkra	Låta elever skriva och berätta om varför de känner sig otrygga på vissa platser				

5.7.2 Mål och åtgärder/aktiviteter INNEVARANDE läsår för sfi och yrkesutbildningar

Mål	Åtgärd/ aktivitet	Ansvarig	Hur ska åtgärden/ aktiviteten	Hur ska åtgärden/ aktiviteten
------------	------------------------------	-----------------	--	--

			genomförs och följas upp?	aktiviteten utvärderas?
Alla ska känna sig trygga	Göra enkäten tillsammans med sin lärare	Lärarna	Genom diskussioner med eleverna, i arbetslagen och på APT	Genom att svarsfrekvensen ska bli högre på brukarenkäten
Alla elever ska känna till planen mot diskriminering och kränkande behandling.	Varje utbildning belyser ÖRP och planen mot diskriminering och kränkande behandling vid start av utbildning men även vid ytterligare tillfällen längre fram i utbildningen.	All personal.	Information i introgruppen för sfi-elever, vid kursstart på yrkesutbildningar, i respektive grupp, mentorssamtal, klassråd och elevråd. En förenklad plan mot diskriminering och kränkande behandling används för sfi-elever. Planen finns på hemsidan och översatt till olika språk.	Genom elevenkät och i samtal med eleverna
Alla ska känna till vem de ska kontakta ifall man blir utsatt	Diskussioner i alla grupper där man visar hur en anmälan går till.	All personal	Genom övningar och värdegrundsarbete i alla grupper.	Genom elevenkät och i samtal med eleverna
Att alla elever ska våga berätta om de upplever sig eller att andra blir kränkta	Vi låter eleverna skriva om hur de upplever situationen anonymt efter att vi har arbetat med detta.	All personal	Gå igenom resultaten på enkäten och diskuterar i arbetslagen	Enkät och i samtal med eleverna

6. Riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

6.1 Förhållningssätt

Uddevalle kommun som utbildningsanordnare accepterar inte någon form av trakasserier eller sexuella trakasserier. Alla barn och elever har rätt att mötas med öppenhet, respekt och professionalism och vistas i en miljö som är fri från trakasserier.

Riktlinjerna är ett stöd till chefer och medarbetare och den ska tydliggöra de olika personernas ansvar. Alla chefer och medarbetare ska känna till innehållet i dessa riktlinjer.

6.2 Syfte

Inom barn och utbildningsförvaltningens verksamheter ska

- ett förebyggande och främjande arbete planeras, organiseras, genomförs och följs upp
- det finnas rutiner som gör det möjligt att på ett tidigt stadium fånga upp signaler om trakasserier och sexuella trakasserier
- om trakasserier eller sexuella trakasserier upplevs, de utredas snabbt och på ett respektfullt sätt, och eventuella åtgärder ska vidtas omgående för att få situationen att upphöra

6.3 Vad menas med trakasserier och sexuella trakasserier?

Diskrimineringslagen definierar vad trakasserier och sexuella trakasserier innebär, nämligen följande:

Trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet

6.4 Förebyggande åtgärder

Följande generella åtgärder är viktiga för att förebygga trakasserier och sexuella trakasserier:

- Informera och utbilda personal i hur man förebygger, identifierar och hanterar fall av trakasserier och sexuella trakasserier. Chefer har ett särskilt ansvar att förebygga.
- Alla medarbetare på enheten ska involveras i arbetet samt barn/elever (samverkansskyldighet)
- Riktlinjerna ska regelbundet följas upp och utvärderas.
- Chefen ansvarar för att nyanställda informeras om riktlinjernas innehåll

6.5 Ansvar

Rektors ansvar

- Rektor har det yttersta ansvaret för att informera barn, elever och medarbetare att trakasserier och sexuella trakasserier inte accepteras.
- Arbetsmiljölagen omfattar den som genomgår utbildning, med undantag av barn i förskola och elever i fritidshem. Rektor har ansvaret för arbetsmiljön och har fått arbetsmiljöuppgifter tilldelade sig i det systematiska arbetsmiljöarbetet.
- Det är enligt diskrimineringslagen utbildningsanordnaren som har ansvar för att barn och elever inte diskrimineras i sina verksamheter. Diskrimineringslagen beskriver även att utbildningsanordnare ska arbeta för att främja lika rättigheter och möjligheter för barn, elever och studenter, så kallade aktiva åtgärder. Utbildningsanordnare har även ett ansvar att förebygga och förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.
- Rektor har ansvar att upprätta plan mot kränkande behandling, att säkerställa att rutiner finns på enheten och dokumentera arbetet i enlighet med diskrimineringslagen. Rektor har även ett ansvar att se till att planer och rutiner följs, analysera, vidta åtgärder och följa upp.
- Rektor får en anmälan från personal, elev, vårdnadshavare eller annan att händelse inträffat, där barn eller elev upplever sig trakasserad/sexuellt trakasserad, ska en anmälan omgående ske till huvudmannen. Utredningen behöver inte vara klar innan anmälan sker. Blankett finns på Inblicken.
- Rektor har ett ansvar att se till att utredningen genomförs sakligt och noggrant och så långt det är möjligt ger en god bild av vad som inträffat. Utredning ska inte genomföras av någon som är direkt berörd av händelsen.
- Rektor har ett ansvar att se till att åtgärder vidtas för att förhindra att liknande händelser inträffar igen.
- Rektor har ett ansvar att se till att elevhälsan samt eventuellt andra aktörer medverkar för råd och stöd när så behövs. Om det är personal som utpekats som den som utsatt barnet/eleven ska kontakt tas med kommunens HR-avdelning för konsultation.
- Rektor har ett ansvar att se till att berört barn/elev samt vårdnadshavare informeras om enhetens arbete och vilka åtgärder som vidtas samt hur uppföljning ska ske.
- Rektor har ett ansvar att se till att dokumentation av händelsen, utredningen, anmälningar samt åtgärder sker på ett korrekt sätt.

Medarbetarnas ansvar

- Ingen medarbetare får utsätta elever för trakasserier eller sexuella trakasserier.
- Alla anställda har ett ansvar att påtala arbetsmiljöbrister till sin chef och bidra till att upprätthålla en miljö fri från trakasserier och sexuella trakasserier.

Om medarbetare får kännedom om att elever upplever trakasserier eller sexuella trakasserier ska följande åtgärder vidtas:

- Anmälan till rektor omedelbart när du fått kännedom om händelsen. Blanketter för detta finns på Inblicken. Anmälan ska ske omgående och utredningen behöver inte vara klar.
- Dokumentera händelsen så noggrant som möjligt.
- Rektor informerar om vem som är ansvarig att utreda, såvida det inte finns antagna rutiner för detta.

7. Upptäcka, anmäla, utreda, vidta åtgärder och följa upp

7.1 Dessa rutiner har enheten för att upptäcka kränkningar, diskriminering och trakasserier

Vid kursintroduktion presenteras planen. Vid uppföljningssamtal mellan lärare och elev finns alltid frågan om trivsel och trygghet med. Samtliga elevråd har med trivsel och trygghet som en punkt vid sina möten och de halvårsvisa brukarundersökningarna har alltid med dessa frågor och svaren redovisas och analyseras områdesvis. Lärarna ansvarar för att samtliga elever involveras och är delaktiga när det gäller olika typer av grupparbeten och att vara observanta på vad som händer i klassrummet. Lärarna uppmuntrar eleverna att använda svenska språket att kommunicera med för att undvika oro och ryktsespridning. Att använda sig av studiehandledare i kritiska situationer och samtal är ett annat sätt att närma sig frågorna.

7.2 Dessa rutiner har enheten för att anmäla

Vuxenutbildningen har skriftliga rutiner om vad som ska göras och vem som gör vad, om någon form av diskriminering eller kränkning sker. Den skriftliga rutinen utgår från kommunens övergripande policy samt aktuell lagstiftning. Rutinen finns tillgänglig för samtlig personal på Inblicken under, * min förvaltning * rutiner för personal *kränkning. I rutinen finns det länkar till kränkingsanmälan via verktyget ”Prorenata”

7.2.1 Vad gör jag som elev om jag upplever/upptäcker diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och vill anmäla det?

I likabehandlingsplanen för Vuxenutbildningen står beskrivet vad elev skall göra om den på något sätt känner sig illa behandlad, kränkt eller diskriminerad. En elev känner sig kränkt eller ser att någon annan blir kränkt måste omedelbart ta kontakt med sin mentor, en annan lärare, studiehandledare eller rektorn.

<https://www.uddevalla.se/utbildning-och-barnomsorg/vuxenutbildning/om-oss/vardegrundpa-vux.html>

Rektor Skriver en rapport <https://inblicken.uddevalla.se/sjalvservice--support/blanketter--e-tjanster/barn-ochutbildning.html>

Rubrik ”Anmälan till chef vid kränkning”

Utredningen och åtgärder skall dokumenteras skriftligt, blankett.

<https://www.uddevalla.se/download/18.3152b6f5159d99614364c/1487944139392/Anm%C3%A4lan%20elev%20som%20k%C3%A4nner%20sig%20kr%C3%A4nkt.pdf>

7.2.2 Vad gör jag som elev, förälder eller anhörig om jag upplever/upptäcker diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och vill anmäla det?

I likabehandlingsplanen för Vuxenutbildningen står beskrivet vad elev skall göra om den på något sätt känner sig illa behandlad, kränkt eller diskriminerad. En elev känner sig kränkt eller ser att någon annan blir kränkt måste omedelbart ta kontakt med sin mentor, en annan lärare, studiehandledare eller rektorn. <https://www.uddevalla.se/utbildning-och-barnomsorg/vuxenutbildning/om-oss/vardegrundpa-vux.html>

7.2.3 Så här anmäler personalen kränkning/diskriminering till rektor

En anmälan ska fyllas i:

https://journal.prorenata.se/contactform/uddevallakom/formular_anmalan_till_huvudman_vid_krankning/

- Rektor vidtar och följer upp åtgärder för att händelsen inte skall upprepas.
- För det som inte kan åtgärdas omedelbart skall det dokumenteras i en handlingsplan.
- Brister som ej kan åtgärdas inom enhetens ekonomiska ram skall skriftligen rapporteras till VC
- Rektor informerar på APT under punkten arbetsmiljö
- Rektor kontrollerar genomförda åtgärder

Om personal får kännedom om kränkning/diskriminering informeras rektor direkt både muntligt och på blanketten ” Dokumentation för kränkande behandling personal ”

<https://inblicken.uddevalla.se/download/18.1acb335615e2c669b55396ee/1504784188152/Dokumentation%20f%C3%B6r%20kr%C3%A4nkande%20behandling%20personal.pdf>

7.2.4 Så här anmäler rektor utredning om kränkning/diskriminering till huvudmannen

Se ovan!

7.3 Dessa rutiner har verksamheten för att utreda

Se ovanstående rutin. Rektor utreder omgående samt dokumenterar i Prorenata och vidtar eventuella åtgärder. Rektor ansvarar också för att följa upp ärendet samt rapportera till VC och till förvaltningen.

7.4 Åtgärda och sätta stopp för kränkningarna och trakasserierna (när de inträffat)

Syftet med de åtgärder som genomförs på såväl kort som lång sikt är att kränkningarna eller trakasserierna ska upphöra. Vilka åtgärder verksamheten genomför i ett specifikt fall beror på vad utredningen i just det fallet visar.

7.4.1 Så här arbetar enheten med att bedöma vilka åtgärder som behövs:

För att bedöma vilka omedelbara åtgärder som behöver göras skaffar sig rektor ett underlag för ett beslut i samtal med lärare och elev och tar skyndsamt beslut om detta. För långsiktiga åtgärder tas ärendet upp i gruppen och på APT. Vid behov läggs åtgärden också till i planen för uppföljning. Vid allvarliga incidenter följs följande rutin.

Rektor:

- kallar inblandade elever till omedelbart möte
- kallar på en bisittande rektor vid mötet
- hämtar personlarm på expeditionen
- gör ett underlag för avstängning enligt Skollagens 5 kapitel som innehåller bestämmelser om trygghet och studiero. 5 kap, 17 § sägs att i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare får huvudmannen besluta att helt eller delvis stänga av en elev om:
- Eleven med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av elevens måluppfyllelse och kunskaper
- Eleven stör eller hindrar utbildningens bedrivande
- Eleven utsätter någon annan elev eller av utbildningen berörd person för kränkande behandling eller
- Elevens uppförande på annat sätt inverkar negativt på övriga elevers trygghet och studiero.

7.4.2 Så här arbetar enheten med dokumentation av åtgärderna:

Den person som får kännedom om att en elev blivit utsatt för en kränkning är behjälplig med att fylla i det digitala formuläret i systemet Prorenata:

Att tänka på vid anmälan i formuläret

- Vissa uppgifter måste man tyvärr ange två gånger. Det beror på hanteringen inne i Prorenata.
- Formulären består av två delar, där anmälaren fyller i den övre delen ner till där det står "Fylls i av rektor"
- I fältet Personnummer på berörd person måste man antingen fylla i fullständigt personnummer eller lämna fältet helt tomt. Det går inte att bara fylla i födelsedata
- Formuläret hanteras av administration och rektor

Rektor påbörjar en utredning och vidtar de åtgärder som behövs för att förhindra kränkningar i framtiden. Utredningen och åtgärder skall dokumenteras skriftligt i det digitala formuläret. https://journal.prorenata.se/contactform/uddevallakom/formular_utredning_vid_krankande_beh/

Rektor informerar VC muntligt om ärendet och lägger en anteckning under berörd studerande i Tieto, under elevanteckning.

7.4.3 Så här arbetar enheten med uppföljning av åtgärderna:

Läraren följer upp åtgärderna dagligen.

Arbetslaget inhämtar information om ärendets aktuella utveckling.

Återkommande samtal med elever.

Ökad uppsikt särskilt på riskfyllda platser och tidpunkter.

Stöd till den kränkta via personal.

Stöd till den som kränker via personal.

Om kränkningarna ej upphör kallar rektor berörda till samtal.

Genomföra disciplinära åtgärder, till exempel avstängning, inom ramen för skollagen och de arbetsrättsliga reglerna.

7.4.4 Så här arbetar enheten med utvärdering av åtgärderna:

Uppföljning och analys sker med berörda.

Om den som kränker tillhör personalgruppen ska rektor informeras. Rektor leder utredningen och beslutar om åtgärder.

8. Klagomålshantering samt tillsyn över att bestämmelserna följs

Om du är missnöjd över hur verksamheten hanterat ett ärende om kränkning eller diskriminering ska du i första hand vända dig till rektorn. Om du inte är nöjd med rektors åtgärder kan du vända dig till verksamhetschefen. Ytterligare information om detta återfinns på kommunens hemsida.

[Tyck till om vår verksamhet - Uddevalla kommun](#)

[Frågor och synpunkter - Uddevalla kommun](#)

Om du ändå inte är nöjd med hanteringen kan du vända dig till Barn- och elevombudet (BEO). De har tillsyn över att bestämmelserna i skollagen följs.

Diskrimineringsombudsmannen har tillsyn över att bestämmelserna i diskrimineringslagen följs.

Kontaktuppgifter:

Rektor: Lena Jannesson-Hagman 0522-69 81 53

Verksamhetschef: Björn Wörnberg 0522-69 75 21

Barn och elevombudet (BEO)

E-post: beo@skolinspektionen.se

Telefon: 08-586 080 00

- BEO informerar om lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling och ger råd om hur lagen skall användas.
- BEO hjälper barn och elever tillrätta så att de kommer till rätt ombudsman i de fall ombudet själv inte kan ta hand om ärendet.
- BEO följer upp ärendet.
- BEO företräder barnet eller eleven i domstol i en skadeståndstvist.

Skolinspektionen

E-post: skolinspektionen@skolinspektionen.se

Telefon: 08-586 080 00

Diskrimineringsombudsmannen

Box 3686

103 59 Stockholm

e-post: do@do.se

Telefon: 08-120 20 700

Diskrimineringsombudsmannen (DO) är en statlig myndighet som arbetar mot diskriminering och för allas lika rättigheter och möjligheter. Det gör myndigheten främst genom att se till att diskrimineringslagen följs.

Målet för arbetet är ett samhälle där människors lika rättigheter och möjligheter respekteras – oavsett kön, könsidentitet och könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.